SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:423

av Oliver Rosengren (M)

Rättvis skatt på snus

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättvisare beskattning av snus och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har längst andel rökare, 7 procent, att jämföra med snittet på 25 procent i EU. Det är en logisk följd av att omkring en miljon svenskar föredrar bruk av snus istället för att röka cigaretter. Vi är också det medlemsland där lägst andel, 57 procent, röker varje dag. Svenskt snus innehåller mycket låga halter nitrosaminer och bens(a)pyrener, som annars är skadliga ämnen i annan rökfri tobak. Konsumentmedvetenheten kan antas fortsätta att öka med nya bestämmelser om förpackningar och åldersgränser[1].

Studier beräknar priskänsligheten för snus till –0,1, vilket innebär att en prisökning på 10 procent endast leder till en konsumtionsminskning på 1 procent.[2] Omvänt skulle då en prissänkning på 10 procent bara förväntas leda till en konsumtionsökning på 1 procent.

Under den gångna mandatperioden tog beskattningen av tobaksprodukter ett tydligt steg mot en mer riskdifferentierad beskattning. Den 1 november 2024 sänktes punktskatten på snus med 20 procent, samtidigt som skatten på bland annat cigaretter och röktobak höjdes. Regeringen motiverade förändringen med att cigaretter och röktobak innebär en större hälsofara än snus och att denna skillnad bör återspeglas tydligare i beskattningen. Det är en riktig princip, men den bör få större genomslag.

För 2026 beräknas staten få omkring 3,47 miljarder kronor i skatteintäkter från snus. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) har tidigare uppskattat snusets samhällsekonomiska kostnader till cirka 630 miljoner kronor per år[3]. Även om kostnads-

[1] SOU 2021:22.
[2] Nguyen m.fl.
[3] ESO 2019:2.

uppskattningen är äldre illustrerar jämförelsen att dagens skatteuttag med bred marginal överstiger de samhällskostnader som tidigare har beräknats. Snusarna subventionerar med andra ord icke-snusarna med flera miljarder kronor.

Om snusskatten sänktes till en femtedel av dagens nivå skulle skatteintäkterna, vid en statisk beräkning, uppgå till omkring 0,7 miljarder kronor per år. Punktskatter som täcker samhällskostnader är rimliga, men snusskatten är till stor del en moraliserande straffskatt med rent fiskala syften.

Skatten på tobakssnus bör fortsätta att sänkas och skatten på tobaksfritt snus bör helt avskaffas. Genomförs reformen innebär det ungefär 3 000 kronor lägre skatt per år för snusare av tobakssnus (om man konsumerar en dosa snus per dag), och drygt 1 000 kronor per år för vitt snus.

Referenser

Nguyen, L., Rosenqvist, G. och Pekurinen, M. (2012). *Demand for Tobacco in Europe – An Econometric Analysis of 11 Countries for the PPACTE Project*. National Institute for Health and Welfare, Helsingfors.

Statens offentliga utredningar (2021). *Hårdare regler för nya nikotinprodukter* (SOU 2021:22). Regeringskansliet, Stockholm.

Sundén, D. (2019*). Synd och skatt – en ESO-rapport om politiken inom områdena alkohol, tobak och spel* (ESO 2019:2). Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, Stockholm.

Oliver Rosengren (M)